

POSTANOWIENIE

Dnia 24 listopada 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Romualda Spyt

w sprawie z odwołania P. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S.
od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.
z udziałem A. J., A. I., R. J., W. J., M. J., E. spółki z ograniczoną
odpowiedzialnością w S., D. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S.
o objęcie ubezpieczeniem społecznym,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 24
listopada 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej odwołującej się
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 13 grudnia 2018 r., sygn. akt III AUa (...),

**I. odrzuca skargę kasacyjną w części dotyczącej
ubezpieczonych A. I., M. J. oraz W. J.;**

**II. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej w pozostałym
zakresie;**

**III. zasądza od P. Spółka z o.o. w S. na rzecz Zakładu
Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. 2250 (dwa tysiące
dwieście pięćdziesiąt) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

P. Spółka z o.o. w S. wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu
Apelacyjnego w (...) z dnia 13 grudnia 2018 r., III AUa (...) (zaskarżając go w
całości), oddalającego jej apelację od wyroku Sądu Okręgowego w S., VI U (...),

oddalającego odwołanie tej Spółki od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. stwierdzających, że A. I., M. J., W. J., R. J., A. J. podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu jako pracownicy płatnika składek P. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S., w rozumieniu art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w okresach wskazanych w indywidualnych decyzjach, z podstawą wymiaru składek szczegółowo wskazaną w każdej z tych decyzji oraz stwierdzających, że płatnikiem składek na ubezpieczenie społeczne i ubezpieczenie zdrowotne z powyższego tytułu jest P. Sp. z o.o. w S.

Skarżąca zarzuciła naruszenie przepisów prawa materialnego:

1) art. 8 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2020 r., poz. 266; dalej ustawa systemowa) w związku z art. 2 k.p. - przez jego błędną wykładnię skutkującą niewłaściwym zastosowaniem, polegającą na uznaniu, iż przepis ten rozszerza pojęcie pracownika na dalszą aktywność pracownika w ramach umowy cywilnoprawnej, jeżeli w jej ramach świadczy pracę na rzecz swojego pracodawcy w sytuacji, gdy w istocie przepis ten, w przypadkach nim przewidzianych, przewiduje jedynie obowiązek objęcia strony świadczącej usługi ubezpieczeniami społecznymi na takich samych zasadach jak pracownika;

2) art. 18 ust. 1a w związku z art. 4 pkt 2 lit. a ustawy systemowej - przez jego błędną wykładnię, skutkującą niewłaściwym zastosowaniem, polegającą na uznaniu, iż odwołująca się jest płatnikiem składek na ubezpieczenie społeczne za zainteresowanych w niniejszej sprawie z tytułu umów cywilnoprawnych zawartych przez zainteresowanych, będących jednocześnie pracownikami odwołującej się, z podmiotami trzecimi, tj. D. sp. z o.o. i E. sp. z o.o., w sytuacji, gdy - wbrew ocenie Sądu - przepis ten nie modyfikuje generalnej zasady, iż jednostka organizacyjna pozostająca z osobą fizyczną w stosunku prawnym uzasadniającym objęcie tej osoby ubezpieczeniami społecznymi, jest płatnikiem składek w stosunku do tej osoby.

Ewentualnie, na wypadek nieuwzględnienia przez Sąd Najwyższy powyższych zarzutów dotyczących naruszenia prawa materialnego, z ostrożności

procesowej, skarżona zarzuciła naruszenie niżej wymienionych przepisów prawa materialnego:

1) art. 18 ust. 1a w związku z art. 8 ust. 2a ustawy systemowej w związku z art. 84 oraz art. 217 Konstytucji RP, przez ich błędną wykładnię, skutkującą niewłaściwym zastosowaniem, polegającym na wykreowaniu przez sądy obowiązku ponoszenia przez odwołującą się Spółkę daniny publicznej, jaką są składki na ubezpieczenie społeczne, w drodze wykładni rozszerzającej przepis art. 18 ust. 1a w związku z art. 8 ust. 2a ustawy systemowej, podczas gdy zgodnie z art. 84 i art. 217 Konstytucji RP, obowiązek ponoszenia ciężarów i świadczeń publicznych powinien być normowany wyłącznie przez akt rangi ustawowej, zaś zakaz rozszerzającego interpretowania przepisów dotyczy nie tylko wyjątków, ale także przepisów nakładających obowiązek płacenia tych danin;

2) art. 18 ust. 1a ustawy systemowej w związku z art. 2 Konstytucji RP, przez jego błędną wykładnię, skutkującą niewłaściwym zastosowaniem, w zakresie w jakim przepis ten nakłada na odwołującą się - jako płatnika - obowiązek opłacenia składek na ubezpieczenie społeczne zainteresowanych w niniejszej sprawie z tytułu umów cywilnoprawnych zawartych przez zainteresowanych, będących jednocześnie pracownikami odwołującej się, z podmiotami trzecimi, tj. D. sp. z o.o. i E. sp. z o.o. w sytuacji, gdy jednocześnie w przepisach prawa nie przewidziano instrumentów prawnych służących wykonaniu przez odwołującą się nałożonych na nią obowiązków (w szczególności ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne), co stanowi naruszenie zasady zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa oraz zasady demokratycznego państwa prawnego;

3) art. 2 Konstytucji RP w związku z art. 68 ust. 1 pkt 7 i 8 oraz art. 83d ustawy systemowej, przez jego niezastosowanie w okolicznościach niniejszej sprawy i nieuwzględnienie faktu, iż oddalenie apelacji P. sp. z o.o. i w konsekwencji utrzymanie w mocy orzeczenia Sądu pierwszej instancji oraz spornej decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. będzie stanowiło naruszenie fundamentalnych zasad demokratycznego państwa prawnego, tj. nieretroakcji prawa i jego wykładni oraz zaufania do organów państwa.

Skarżąca wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, wskazując na potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości oraz występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego. Wyjaśniła, że potrzeba wykładni dotyczy art. 8 ust. 2a ustawy systemowej w związku z art. 2 k.p. oraz art. 18 ust. 1a w związku z art. 4 pkt 2 lit. a ustawy systemowej. Jej zdaniem, istotne wątpliwości budzi przyjęta przez Sądy obu instancji, literalna wykładnia art. 8 ust. 2a ustawy systemowej, zgodnie z którą na podstawie tego przepisu następuje rozszerzenie definicji pracownika względem definicji zawartej we wskazanym przepisie Kodeksu pracy, co z kolei wiąże się z koniecznością powiązania art. 8 ust. 2a z art. 4 pkt 2 lit. a ustawy systemowej, który zawiera definicję płatnika składek, a nadto z art. 18 ust. 1a ustawy systemowej, z którego wynika konieczność uwzględnienia w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne również przychodu uzyskanego przez pracownika z tytułu wskazanych w tym przepisie umów cywilnoprawnych. Taka wykładnia przepisów prowadzi, zdaniem Sądu pierwszej i drugiej instancji, do uznania, iż obowiązek zapłaty składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne za pracowników pracodawcy, świadczących na jego rzecz pracę na podstawie umów cywilnoprawnych zawartych z podmiotami trzecimi, z tytułu przychodów uzyskiwanych na podstawie tych umów cywilnoprawnych, spoczywa na pracodawcy jako płatniku. Oznacza to, iż takiego zleceniobiorcę, wykonawcę dzieła czy agenta należy traktować na gruncie ubezpieczeń społecznych jak pracownika wykonującego pracę w ramach klasycznego stosunku pracy. W konsekwencji to pracodawca powinien zgłosić wskazane osoby do ubezpieczenia społecznego oraz ustalić, obliczyć, potrącić i terminowo odprowadzić składki na ubezpieczenia społeczne. W ocenie skarżącej, przyjęta przez Sądy obu instancji wykładnia przytoczonych powyżej przepisów (wykładnia wyłącznie literalna) nie daje się pogodzić z wykładnią systemową i funkcjonalną. Taka bowiem interpretacja pozostaje w sprzeczności z ustalonym w ustawie systemowej sposobem obliczania i odprowadzania składek na ubezpieczenia społeczne. Zdaniem skarżącej, prawidłowa wykładnia art. 8 ust. 2a ustawy systemowej w związku z art. 2 k.p. oraz art. 18 ust. 1a w związku z art. 4 pkt 2 lit. a ustawy systemowej prowadzi do uznania, iż wskazanie w treści art. 8 ust. 2a ustawy systemowej, że osobę

świadczącą na rzecz pracodawcy pracę na podstawie umowy zawartej z osobą trzecią należy traktować jak pracownika, oznacza jedynie odwołanie się do obowiązku ubezpieczeń oraz sposobu obliczania i odprowadzania składek na ubezpieczenia społeczne (tak jak za pracownika). Dyspozycja tego artykułu nie wpływa jednak w żadnej mierze na stosunki „pozaubezpieczeniowe”, a w szczególności nie może zmieniać treści stosunków cywilnoprawnych, łączących strony występujące w ramach tych stosunków. Przepis art. 8 ust. 2a ustawy systemowej stanowi ustawową gwarancję objęcia ubezpieczeniami społecznymi również osób, które w ramach umowy cywilnoprawnej wykonują pracę na rzecz własnego pracodawcy. Pozwoli to bowiem zabezpieczyć ich przyszłe świadczenia. Regulacja ta jednak w żadnej mierze nie zmienia ogólnych zasad w zakresie obowiązku obliczania i odprowadzania składek, do czego zawsze zobowiązany jest podmiot, który dane należności wypłaca. Z prezentowanym stanowiskiem odwołującej się koresponduje treść art. 18 ust. 1a ustawy systemowej. Przepis ten stanowi bowiem jedynie modyfikację ogólnej zasady ustalania podstawy wymiaru składek w tym sensie, iż nakazuje uwzględnić w tej podstawie także należności wypłacane w ramach stosunków prawnych traktowanych jak pracownicze dla celów ubezpieczeń społecznych. Nie prowadzi to jednak do modyfikacji pojęcia płatnika składek i nie wpływa na zmianę podmiotu zobowiązanego do obliczania i odprowadzania składek na ubezpieczenia społeczne za osoby wykonujące pracę na rzecz własnego pracodawcy na podstawie umów cywilnoprawnych zawartych z podmiotami trzecimi. Odniesienie się przez Sąd Najwyższy do podniesionych pozwoły wyjaśnić nasuwające się w procesie stosowania prawa wątpliwości interpretacyjne oraz zapewni zgodność z prawem rozstrzygnięć wydawanych przez sądy i organy w sprawach dotyczących objęcia ubezpieczeniem społecznym osób świadczących pracę na rzecz swojego pracodawcy na podstawie umów cywilnoprawnych, zawartych z podmiotami trzecimi.

Na wypadek nieuwzględnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości, skarżąca wniosła o jej przyjęcie z uwagi na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego:

„Czy w świetle art. 84 i art. 217 Konstytucji RP dopuszczalne jest nałożenie na pracodawcę, którego pracownik zawarł umowę cywilnoprawną z osobą trzecią, na podstawie której to umowy świadczy pracę na rzecz swojego pracodawcy, obowiązku ustalania, obliczania, potrącania i terminowego odprowadzania składek na ubezpieczenia społeczne od przychodu uzyskanego przez jego pracownika z tytułu świadczenia pracy na podstawie umowy cywilnoprawnej zawartej z osobą trzecią, w drodze rozszerzającej wykładni art. 18 ust. 1a w związku z art. 8 ust. 2a ustawy systemowej?”

W przypadku pozytywnej odpowiedzi na powyższe pytanie:

„Czy pracodawcy, zobowiązanemu na podstawie art. 18 ust. 1a w związku z art. 8 ust. 2a ustawy systemowej do ustalenia, obliczenia, potrącenia i terminowego odprowadzenia składek na ubezpieczenia społeczne od przychodu uzyskanego przez jego pracownika z tytułu świadczenia pracy na podstawie umowy cywilnoprawnej zawartej z osobą trzecią, jeśli praca ta świadczona jest na rzecz tego pracodawcy, przysługują instrumenty prawne uprawniające do żądania od pracownika oraz od osoby trzeciej, z którą pracownik ten związany jest jedną z umów cywilnoprawnych wskazanych w art. 8 ust. 2a ustawy systemowej, informacji o istnieniu ważnie zawartej umowy cywilnoprawnej między pracownikiem a osobą trzecią oraz treści tej umowy cywilnoprawnej, w szczególności w odniesieniu do informacji o wysokości wynagrodzenia ustalonego pomiędzy stronami umowy cywilnoprawnej, stanowiącego podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne za tego pracownika?”

Organ rentowy, w odpowiedzi na skargę kasacyjną, wniósł o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania, ewentualnie o jej oddalenie i zasądzenie od skarżącej kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Na wstępie wskazać należy, że ponieważ wartość przedmiotu zaskarżania określona została w stosunku do A. I. – w kwocie 5.873 zł, w stosunku do M. J. – w kwocie 3.556 zł, w stosunku do W. J. – w kwocie 5.204 zł, to skarga kasacyjna w zakresie dotyczącym tych ubezpieczonych podlega odrzuceniu na podstawie art. 398⁶ § 2 i 3 k.p.c. jako niedopuszczalna.

W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych przedmiot rozpoznania sprawy sądowej wyznacza decyzja organu rentowego, od której wniesiono odwołanie (art. 477⁹ k.p.c., art. 477¹⁴ k.p.c.; por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 maja 1999 r., II UZ 52/99, OSNAPiUS 2000 nr 15, poz. 601; z dnia 20 stycznia 2010 r., II UZ 49/09, LEX nr 583831; z dnia 22 lutego 2012 r., II UK 275/11, LEX nr 1215286 czy wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 kwietnia 2010 r., II UK 309/09, LEX nr 604210), w granicach jej treści i zakresu odwołania. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się jednolicie, że sprawa o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego, o której mowa w art. 398² § 1 zdanie pierwsze k.p.c., to sprawa, w której spór dotyczy istnienia obowiązku podlegania danej osoby fizycznej ubezpieczeniom społecznym z któregośkolwiek tytułu wymienionego w art. 6 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2020 r., poz. 266). W rezultacie, w sprawie, w której adresat decyzji organu rentowego zaprzecza, że jest płatnikiem składek należnych za ubezpieczonego, spór przedmiotowo dotyczy składek na ubezpieczenia społeczne, a nie podlegania ubezpieczeniu. Sprawa ta nie należy zatem do kategorii wymienionej w art. 398² § 1 zdanie drugie k.p.c., a o dopuszczalności skargi kasacyjnej decyduje wartość przedmiotu zaskarżenia (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 12 stycznia 2017 r., II UZ 68/16, LEX nr 2209114; z dnia 21 kwietnia 2015 r., II UZ 8/15, OSNP 2017 nr 3, poz. 34; z dnia 15 kwietnia 2015 r., I UK 470/14, LEX nr 1751284; z dnia 5 grudnia 2017 r., I UZ 52/17, LEX nr 2434481; z dnia 16 czerwca 2020 r., I UK 330/19, LEX nr 3033209).

Przedmiot sporu w tej sprawie, a w konsekwencji także przedmiot zaskarżenia, wynika z przyjętej w art. 8 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych konstrukcji uznania osoby wykonującej pracę na podstawie umowy cywilnoprawnej na rzecz własnego pracodawcy za jego pracownika, która wykładana jest w dotychczasowym orzecznictwie Sądu Najwyższego ze względu na cel zapewnienia opłacania składek na ubezpieczenie społeczne. Uznaje się, że w powołanym przepisie pojęcie pracownika jest rozszerzone na jego dalszą aktywność w ramach umowy cywilnoprawnej, jeżeli w jej ramach świadczy pracę na rzecz swojego pracodawcy. Także w zakresie tej sfery aktywności jest on zatem uznawany - na potrzeby

ubezpieczeń społecznych - za pracownika tego właśnie pracodawcy, w związku z czym płatnikiem składek z tego tytułu jest pracodawca (art. 4 pkt 2 lit. a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych), a przychód z tytułu umowy cywilnoprawnej uwzględnia jedynie w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe tego pracownika - art. 18 ust. 1a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 2 września 2009 r., II UZP 6/09, OSNP 2010 nr 3-4, poz. 46 oraz wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 22 lutego 2010 r., I UK 259/09, niepublikowany; z dnia 11 maja 2012 r., I UK 5/12, OSNP 2013 nr 9-10, poz. 117; z dnia 18 października 2011 r., III UK 22/11, OSNP 2012 nr 21-22, poz. 266; z dnia 18 marca 2014 r., II UK 449/13, LEX 1451362; z dnia 3 kwietnia 2014 r., II UK 399/13, niepublikowany; z dnia 23 maja 2014 r., II UK 445/13, LEX nr 1475168; z dnia 4 czerwca 2014 r., II UK 447/13, LEX nr 1480061).

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, jeżeli istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, jeżeli zachodzi nieważność postępowania lub jeżeli skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Należy podkreślić, że nie występuje w sprawie istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) ani nie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.), jeżeli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii tego zagadnienia prawnego lub wykładni przepisów i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, a nie zachodzą żadne okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP - wkładka z 2003 nr 13, poz. 5; z dnia 10 marca 2010 r., II UK 363/09, LEX nr 577467; z dnia 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468; z dnia 19 stycznia 2012 r., I UK 328/11, LEX nr 1215423; z dnia 19 marca 2012 r., II PK 294/11, LEX nr 1214578).

Wykładnia art. 8 ust. 2a ustawy systemowej, dotychczas prezentowana w orzecznictwie, jest jednolita, w związku z czym nie można uznać, że przepis wywołuje wątpliwości interpretacyjne. Orzecznictwo Sądu Najwyższego, poczynawszy od uchwały z dnia 2 września 2009 r., II UZP 6/09 (OSNP 2010 nr 3-4, poz. 46), zgodnie przyjmuje, że to pracodawca, którego pracownik wykonuje na jego rzecz

pracę w ramach umowy cywilnej zawartej z osobą trzecią, jest płatnikiem składek na ubezpieczenia społeczne, nie jest nim natomiast ta osoba trzecia. Kolejne orzeczenia Sądu Najwyższego utrwalają to stanowisko i odnoszą się do kwestii wynikających z przyjęcia, że płatnikiem składek jest pracodawca – wyroki: z dnia 14 stycznia 2010 r., I UK 252/09, (LEX nr 577824); z dnia 18 października 2011 r., III UK 22/11 (LEX nr 1227536); z dnia 11 maja 2012 r., I UK 5/12 (OSNP 2013 nr 9-10, poz. 117); z dnia 22 października 2013 r., III UK 155/12 (OSNP 2014 nr 9, poz. 138) ; z dnia 6 lutego 2014 r., II UK 279/13 (LEX nr 1436176); z dnia 3 kwietnia 2014 r., II UK 399/13 (LEX nr 1458679). Nie inaczej też przyjmują późniejsze orzeczenia Sądu Najwyższego: wyroki z dnia 7 lutego 2017 r., II UK 693/15 (LEX nr 2238708); z dnia 27 kwietnia 2017 r., I UK 182/16 (LEX nr 2279009); z dnia 17 stycznia 2019 r., II UK 477/17 (OSNP 2020 nr 2, poz. 16).

Jeśli zaś chodzi o przedstawiane zagadnienia prawne, to pierwsze z nich opiera się na założeniu, że wykładnia art. 18 ust. 1a w związku z art. 8 ust. 2a ustawy systemowej, przyjęta przez Sąd drugiej instancji i przyjmowana jednolicie przez Sąd Najwyższy, ma charakter rozszerzający. Należy zauważyć, że w państwie prawnym interpretator musi zawsze w pierwszym rzędzie brać pod uwagę językowe znaczenie tekstu prawnego. Jeżeli językowe znaczenie tekstu jest jasne, wówczas - zgodnie z zasadą - *clara non sunt interpretanda* - nie ma potrzeby sięgania po inne, pozajęzykowe metody wykładni. W takim wypadku wykładnia pozajęzykowa może jedynie dodatkowo potwierdzać, a więc wzmacniać, wyniki wykładni językowej wykładnią systemową czy funkcjonalną. Podobnie ma się rzecz z wykładnią tekstów prawnych, których sens językowy nie jest jednoznaczny z tego względu, że tekst prawny ma kilka możliwych znaczeń językowych, a wykładnia funkcjonalna (celowościowa) pełni rolę dyrektywy wyboru jednego z możliwych znaczeń językowych. W obu wypadkach interpretator związany jest językowym znaczeniem tekstu prawnego, znaczenie to stanowi zawsze granicę dokonywanej przez niego wykładni. W pewnych szczególnych sytuacjach rola wykładni funkcjonalnej nie będzie jednak ograniczać się wyłącznie do roli dyrektywy wyboru jednego ze znaczeń językowych, ale może tworzyć swoiste, różne od alternatyw językowych, znaczenie tekstu prawnego. Przyjęcie takiego swoistego znaczenia tekstu prawnego, ustalonego na podstawie wykładni funkcjonalnej (celowościowej)

będzie prowadziło zawsze do wykładni rozszerzającej lub zwężającej. Również w tym wypadku językowe znaczenie tekstu prawnego stanowi granicę wykładni, w tym sensie, że nie jest dopuszczalne przyjęcie swoistych wyników wykładni funkcjonalnej, jeżeli wykładnia językowa prowadzi do jednoznaczności tekstu prawnego. Nie oznacza to jednakże, że granica wykładni, jaką stanowić może językowe znaczenie tekstu, jest granicą bezwzględną. Oznacza to jedynie, że do przekroczenia tej granicy niezbędne jest silne uzasadnienie aksjologiczne, odwołujące się przede wszystkim do wartości konstytucyjnych (K. Pleszka, *Językowe znaczenie tekstu prawnego jako granica wykładni* [w:] *Filozoficzno-teoretyczne problemy sądowego stosowania prawa*, pod red. M. Zirka-Sadowskiego, Łódź 1997, s. 69-77). Przedstawiając wątpliwości interpretacyjne na tle tych samych przepisów skarżąca twierdziła, że Sąd drugiej instancji ograniczył się do wykładni literalnej (językowej) i postulowała przejście do wykładni systemowej i funkcjonalnej, a przedstawiając zagadnienie prawne skarżąca powołuje się na to, że interpretacja przyjęta przez Sąd drugiej instancji jest rozszerzająca, czyli wychodzi poza językowe znaczenie tekstu prawnego. Zatem stanowisko skarżącej jest radykalnie niespójne, a co ważniejsze w przedstawionym wywodzie brak jakichkolwiek argumentów przemawiających za tym, aby przyjęta przez Sąd drugiej instancji (oraz w przedstawionym wyżej orzecznictwie Sądu Najwyższego) interpretacja nosiła cechy wykładni rozszerzającej, a więc takiej, która przełamuje jednoznaczną treść przepisów. Tymczasem interpretacja ta zasadniczo zasadza się na językowym brzmieniu przepisów, wzmocnionym odwołaniem się do ich celu. U źródeł regulacji art. 8 ust. 2a (a także art. 18 ust. 1a) ustawy systemowej legło dążenie do ograniczenia korzystania przez pracodawców z umów cywilnoprawnych celem zatrudnienia własnych pracowników dla realizacji tych samych zadań, które wykonują oni w ramach łączącego strony stosunku pracy, by w ten sposób ominąć ograniczenia wynikające z ochronnych przepisów prawa pracy (między innymi w zakresie reglamentacji czasu pracy) oraz uniknąć obciążeń z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne od tychże umów. Chodziło również o ochronę pracowników przed skutkami fluktuacji podmiotowej po stronie zatrudniających w trakcie procesu świadczenia pracy, polegającej na przekazywaniu pracowników przez macierzystego pracodawcę innym podmiotom (podwykonawcom), którzy

zatrudniają tychże pracowników w ramach umów cywilnoprawnych w ogóle nieobjętych obowiązkiem ubezpieczeń społecznych (umowa o dzieło) lub zwolnionych z tego obowiązku w zbiegu ze stosunkiem pracy (zob. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 18 października 2011 r., III UK 22/11, OSNP 2012 nr 21-22, poz. 266).

Natomiast co do kwestii instrumentów prawnych uprawniających do pozyskania przez pracodawcę informacji o wysokości wynagrodzenia ustalonego między stronami umowy cywilnoprawnej, to była ona już przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego w wyrokach z dnia 18 października 2011 r., III UK 22/11 (przywołanym wyżej) oraz z dnia 24 września 2015 r., I UK 490/14 (LEX nr 1854103).

Uwzględniając powyższe, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. oraz art. 98 § 1, 3 k.p.c., art. 99 k.p.c. w związku z § 10 ust. 2 pkt 4 w związku z § 2 pkt 4 i 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (jednolity tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 265), orzeczono jak w sentencji. Ponieważ z treści wniosku zgłoszonego w odpowiedzi na skargę kasacyjną nie wynika, aby pełnomocnik organu rentowego domagał się zasądzenia kosztów postępowania kasacyjnego w przypadku odrzucenia skargi kasacyjnej, zasądzone koszty uwzględniają wyłącznie odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Koszty odpowiedzi na skargę kasacyjną, w której nie zawarto argumentów uzasadniających jej odrzucenie, nie mogą być - w razie odrzucenia skargi przez Sąd Najwyższy - uznane za koszty celowej obrony (art. 98 § 1 w związku z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c.).